

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

LKI.410.003.02.2019

Paulina Papka, Prezes Krajowego Towarzystwa
Autyzmu Oddział Kielce,
ul. Mieszka I 79, 25-624 Kielce

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/073 – Wsparcie osób z autyzmem i zespołem Aspergera w przygotowaniu do samodzielnego funkcjonowania

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 4, 25-520 Kielce

T +48 41 249 91 00, F +48 41 249 91 05

lki@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział Kielce (dalej: KTA O/Kielce) – jednostka prowadząca Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Autyzmem (dalej: ŚDS lub Dom), ul. Mieszka I 79, 25-624 Kielce.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Paulina Papka, Prezes Zarządu KTA O/Kielce (od 7 lipca 2012 r.), Kierownik ŚDS (od 1 grudnia 2011 r.).
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Wspieranie osób z autyzmem i zespołem Aspergera w przygotowaniu do samodzielnego funkcjonowania. 2. Działania podejmowane w celu zapobiegania wykluczeniu osób z autyzmem i zespołem Aspergera.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do dnia zakończenia kontroli, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały związek z przedmiotem kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach.
Kontrolerzy	Kinga Komenda, starszy inspektor kp., upoważnienie do kontroli nr LKI/47/2019 z 21 maja 2019 r. (akta kontroli str.1-5)

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ŚDS podejmowano skuteczne działania wspierające uczestników z autyzmem w przygotowaniu do samodzielnego funkcjonowania. W odniesieniu do tych uczestników uzyskano poprawę umiejętności społecznych, w tym zaradności osobistej oraz komunikowania się.

W okresie objętym kontrolą prawidłowo przyjmowano uczestników i zapewniono im prawidłowe warunki lokalowe i techniczne do opieki oraz rehabilitacji społecznej.

Dla uczestników z autyzmem prawidłowo opracowano indywidualne plany postępowania wspierająco-aktywizującego i co sześć miesięcy dokonywano oceny efektów terapii ze wskazaniem dalszych działań.

W ŚDS nie zatrudniano wymaganej liczby specjalistów, a usługi na rzecz podopiecznych były realizowane przez osoby wykonujące pracę w ramach umów cywilnoprawnych. Tym samym, nie osiągnięto wymaganego poziomu wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego, o którym mowa w § 12 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy³. Ponadto jeden z terapeutów, w dacie zatrudnienia, nie posiadał żadnego doświadczenia w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Kierownik ŚDS nie wydawała zarządzeń powołujących członków zespołu wspierająco-aktywizującego, pomimo określenia takiego wymogu w Programie działalności ŚDS.

Zespół wspierająco-aktywizujący nie stwierdził wobec żadnego z uczestników zakończenia procesu rehabilitacji. Ze względu na współwystępujące zaburzenia uczestnicy ŚDS nie realizowali typowych form rehabilitacji zawodowej. W związku z tym Dom nie współpracował z potencjalnymi pracodawcami, zakładami aktywności zawodowej z najbliższej okolicy, ośrodkami szkolenia zawodowego oraz z miejskim i powiatowym urzędem pracy. Podejmował natomiast liczne i zróżnicowane działania mające na celu kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi, w tym z osobami z autyzmem oraz integrację uczestników.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Wspieranie osób z autyzmem i zespołem Aspergera w przygotowaniu do samodzielnego funkcjonowania

Opis stanu faktycznego

ŚDS został powołany⁵ i jest prowadzony przez KTA O/Kielce. ŚDS jest ośrodkiem wsparcia dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych (typ C)⁶, działającym pięć dni w tygodniu przez dziewięć godzin

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. Nr 238, poz. 1586, ze zm.

⁴ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Na podstawie decyzji Zarządu KTA O/Kielce z dnia 20 kwietnia 1998 r. o powołaniu placówki.

⁶ Zgodnie z § 3 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, domy, w zależności od kategorii osób, dla których są przeznaczone, dzielą się na następujące typy: (1) typ A - dla osób przewlekłe psychicznie chorych; (2) typ B - dla osób z niepełnosprawnością intelektualną; (3) typ C - dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, (4) typ D - dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi (nowy typ domu, wprowadzony rozporządzeniem z dnia 16 maja 2019 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie środowiskowych domów samopomocy, z dniem 6 czerwca 2019 r.).

dziennie. Celem ŚDS jest zapewnienie osobom z autyzmem dziennej opieki oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb zdrowotnych, rewalidacyjnych i rehabilitacyjnych.

(akta kontroli str. 6-18)

W okresie objętym kontrolą z usług ŚDS skorzystało: 23 osoby w 2016 r., 22 osoby w 2017 r., 23 osoby w 2018 r. oraz 21 osób w 2019 r. (na dzień 31 marca). Podopiecznymi ŚDS w latach 2016-2019 były osoby z autyzmem o znacznym stopniu niepełnosprawności, poza jedną osobą z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, która korzystała z opieki ŚDS w 2016 r. Na dzień 31 marca 2019 r. uczestnicy ŚDS to trzy osoby urodzone przed 1975 r., sześć osób urodzonych w latach 1975-1984, dziewięć urodzonych w latach 1985-1994 oraz trzy – w latach 1995-2000. Wszyscy podopieczni ŚDS posiadają wykształcenie podstawowe.

(akta kontroli str. 19-23)

Przyjmowanie podopiecznych do ŚDS odbywało się w oparciu o wewnętrzną procedurę oraz regulamin organizacyjny ŚDS, zgodnie z którymi warunkiem korzystania z opieki domu jest decyzja ośrodka pomocy społecznej. W okresie objętym kontrolą, wszystkie osoby przyjmowano do ŚDS na podstawie decyzji wydawanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach (dalej: MOPR). Nie wystąpiły przypadki odrzucenia dokumentacji osób z autyzmem.

(akta kontroli str. 24-26)

Paulina Papka, Kierownik ŚDS wyjaśniła: *Od 2016 r. nie było ani jednego przypadku nieprzyjęcia podopiecznego do ŚDS. Nasz Dom jest zawsze otwarty dla osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju i często bywało tak, że nawet jeśli mieliśmy przyznanych 19 miejsc, przyjmowaliśmy 22 uczestników, za których nie otrzymywaliśmy dotacji. ŚDS jest placówką, która zawsze stara się nieść pomoc osobom z autyzmem i ich rodzinom. Posiadamy miejsce w budynku, wyposażone sale, wyspecjalizowaną kadrę terapeutyczną. W związku z tym nie było przypadku odmowy, a osoby, które uczęszczały do Domu „ponadprogramowo” brały udział w zajęciach raz lub dwa razy w tygodniu. W przeciwnym razie oczekiwaby na przyznanie miejsca w ŚDS przez bardzo długi okres, nie otrzymując żadnej pomocy. Przyjęcie dodatkowej liczby uczestników było podyktowane tym, że posiadamy odpowiednie możliwości wsparcia ze strony specjalistów i ze wszystkich sił pragniemy pomóc zgłaszającym się do nas osobom dorosłym z autyzmem, które są nierzadko w trudnej sytuacji życiowej. Obecnie dysponujemy 21 miejscami i tylu też mamy podopiecznych. Jedyna osoba oczekująca na miejsce w ŚDS to chłopiec, u którego obowiązek szkolny na ten moment kolidowałby z zajęciami w ŚDS, w związku z czym opiekun wnosi o miejsce na rok 2021.*

(akta kontroli str. 24)

ŚDS, stosownie do § 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, funkcjonuje w oparciu o statut, regulamin organizacyjny, program działalności i plany pracy na każdy rok. Zgodnie § 4 ust. 2 ww. rozporządzenia, regulamin organizacyjny, program działalności i plany pracy Domu zostały uzgodnione z wojewodą i zaakceptowane przez jednostkę zlecającą (MOPR).

(akta kontroli str. 27-61)

Budynek, w którym znajdują się pomieszczenia zaadaptowane do potrzeb ŚDS, jest usytuowany w miejscu zapewniającym bezpieczeństwo i spokój uczestników zajęć. Obiekt jest pozbawiony barier architektonicznych i wyposażony w udogodnienia umożliwiające funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym (podjazd dla niepełnosprawnych, balustrady z poręczami, zamontowane w toaletach uchwyty dla osób niepełnosprawnych). W ŚDS znajdują się pomieszczenia, o których mowa w § 18 pkt 5 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy,

tj. sala gimnastyczna (pełniąca także funkcję sali ogólnej), pokój do indywidualnego poradnictwa psychologicznego, trzy wielofunkcyjne pomieszczenia do prowadzenia działalności wspierającej, aktywizującej i rehabilitacyjnej⁷, pokój wyciszeń, pomieszczenie kuchenne z jadalnią wyposażone w niezbędne urządzenia i sprzęt gospodarstwa domowego, pełniące funkcję pracowni kulinarnej, dwie łazienki z toaletą dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych wyposażone w natrysk, dwie toalety dla uczestników (osobno dla kobiet i mężczyzn) oraz toaleta dla personelu. Całkowita powierzchnia użytkowa tych pomieszczeń wynosi 308,9 m² i zgodnie z § 18 pkt 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, powierzchnia użytkowa przypadająca na jednego uczestnika wynosi nie mniej niż 8 m².

Zgodnie z § 18 pkt 6 ww. rozporządzenia, ŚDS jest wyposażony w sprzęty do realizacji zadań wspierająco-aktywizujących: sprzęt do treningu samoobsługi i zaradności życiowej, w tym pralkę automatyczną, żelazko, deskę do prasowania, suszarkę do włosów, odkurzacz i inne sprzęty w zależności od rodzaju prowadzonej terapii, sprzęt sportowo-rekreacyjny, a także sprzęt komputerowy, muzyczny oraz telewizor.

(akta kontroli str. 62-89)

W ŚDS kuchnia, pełniąca funkcję pracowni kulinarnej i jadalnia stanowią jedno pomieszczenie. Kierownik ŚDS Paulina Papka wyjaśniła: *W ŚDS funkcjonuje bardzo duża, w pełni wyposażona kuchnia (ok. 18 m²). Znajdują się w niej specjalnie przystosowane stoły, które są po przeciwnej stronie ogólnego wyposażenia. Kuchnia ta jest ulubionym miejscem podopiecznych do spożywania wszelkich posiłków. Osoby wyżej funkcjonujące pomagają nalewać napoje niższej funkcjonującym, co sprzyja wzajemnej integracji i współpracy w grupie. Podopieczni ŚDS są bardzo przywiązani do tego miejsca, bardzo lubią spożywać tam posiłki. W razie potrzeby dysponujemy bardzo dużą salą do arteterapii, w której znajdują się stoły i krzesła, jednak z uwagi na komfort, sens terapeutyczny oraz preferencje uczestników posiłki spożywane są w kuchni.*

Z § 18 pkt 5 lit. d i e rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy wynika, że w obiekcie, w którym świadczone są usługi spełniające standard, pomieszczenie kuchenne z niezbędnymi urządzeniami i sprzętem gospodarstwa domowego, pełniące funkcję pracowni kulinarnej oraz jadalnia powinny być odrębnymi pomieszczeniami⁸.

(akta kontroli str. 62-83, 90-91)

Stosownie do § 9 pkt 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, Kierownik Domu Paulina Papka posiada wykształcenie wyższe na kierunku *Pedagogika* w specjalności *rewalidacja z terapią pedagogiczną* oraz wymagany staż pracy⁹ na stanowisku, na którym miała bezpośredni kontakt z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Ponadto ukończyła studia na kierunku *Prawo*, studia podyplomowe w zakresie *Zarządzania ochroną zdrowia* oraz *Specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej*.

(dowód: akta kontroli str. 92-93)

W 2016 r. (na 31 grudnia) zatrudniano pięciu pracowników¹⁰ (w przeliczeniu 3,25 etatu) wchodzących w skład zespołu wspierająco-aktywizującego, w 2017 r. –

⁷ Podczas przeprowadzania oględzin, jedno z tych pomieszczeń wyłączono z użytkowania ze względu na trwające prace remontowe.

⁸ Zgodnie z § 26 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, termin dostosowania domów do wymaganych standardów upływa z dniem 31 grudnia 2022 r., z wyłączeniem domów typu D.

⁹ Co najmniej pół roku.

¹⁰ Na stanowiskach: kierownik ŚDS, pedagog/terapeuta, pedagog/logopeda, terapeuta zajęciowy.

sześciu pracowników¹¹ (w przeliczeniu 3,5 etatu), w 2018 r. – ośmiu pracowników¹² (w przeliczeniu 4,175), w 2019 r. (na 31 marca) – sześciu pracowników¹³ (w przeliczeniu 3,05 etatu). Tym samym nie osiągnięto wymaganego § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, poziomu wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(dowód: akta kontroli str. 94-96)

Wszyscy ww. pracownicy, poza jednym (co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*), stosownie do § 11 pkt 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, posiadali co najmniej trzymiesięczne doświadczenie zawodowe w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi¹⁴. Natomiast pracownicy, których zakres obowiązków obejmował prowadzenie treningów umiejętności społecznych odbyli przeszkolenie i mieli doświadczenie w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 98-103, 114)

Pracownikom ŚDS realizującym zajęcia bezpośrednio z podopiecznymi, zapewniono możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez udział w kursach, szkoleniach i konferencjach.

(dowód: akta kontroli str. 126, 127)

Kierownik ŚDS wyjaśniła: *szkolenia kadry odbywają się na wniosek pracowników. Jednak w przypadku osób nowozatrudnionych, specjaliści pracujący w Poradni dla Osób z Autyzmem opracowują i przedstawiają szkolenie podstawowe z zakresu autyzmu oraz, w zależności od stanowiska, szkolenie z komunikacji osób z autyzmem lub trudnych zachowań. Pracownicy, którzy są zatrudnieni od kilku lat i mają rozbudowane zaplecze szkoleniowe oraz bogate doświadczenie w pracy, sami prowadzą szkolenia z zakresu autyzmu i dlatego rzadziej uczestniczą w dodatkowych kursach. Każdego roku w ŚDS staramy się, aby wszyscy pracownicy merytoryczni mieli możliwość wyjazdu na konferencję naukową lub szkolenie, a także prowadzimy dla nich szkolenia na miejscu we własnym zakresie. Obligatoryjnie wysyłamy pracowników na szkolenia do Fundacji Synapsis – jako placówki specjalistycznej, jednak czas oczekiwania na takie szkolenie wynosi często powyżej siedmiu miesięcy.*

(dowód: akta kontroli str. 110-113)

Analiza dokumentacji indywidualnej i zbiorowej czworga podopiecznych wykazała, że w ŚDS dla każdego uczestnika opracowywane były indywidualne plany postępowania wspierająco-aktywizującego. Plany te były opracowywane przez zespół wspierająco-aktywizujący w styczniu każdego roku na podstawie ocen okresowych podopiecznych i ich postępów.

Badane plany miały charakter zindywidualizowany, uwzględniały możliwości i umiejętności poszczególnych podopiecznych. Zostały podzielone na obszary działań (np. samoobsługa, samodzielność, komunikacja, uspołecznienie, umiejętności poznawcze, usprawnianie ruchowe), do których przypisano dane zadania¹⁵.

¹¹ Na stanowiskach: kierownik ŚDS, pedagog/terapeuta, pedagog/logopeda, terapeuta zajęciowy.

¹² Na stanowiskach: kierownik ŚDS, psycholog, pedagog, pedagog/terapeuta, pedagog/logopeda, terapeuta zajęciowy, pracownik socjalny.

¹³ Na stanowiskach: kierownik ŚDS, psycholog, pedagog, pedagog/terapeuta, terapeuta zajęciowy.

¹⁴ Przed 11 stycznia 2019 r. wymagane było co najmniej półroczne doświadczenie zawodowe.

¹⁵ Np. do obszaru komunikacja przypisano m.in. zadania: używanie gestów do wyrażania swoich potrzeb, poszerzanie zakresu i znaczenia komunikacji niewerbalnej, ćwiczenia oddechowe.

Indywidualne plany postępowania były opatrzone podpisami członków zespołu wspierająco-aktywizującego oraz przedstawiane do zapoznania rodzicom podopiecznych.

(dowód: akta kontroli str. 117-178)

Podopiecznym organizowano m.in.:

- trening funkcjonowania w życiu codziennym (nauka dbania o higienę osobistą, nauka prania, poznawanie zasad racjonalnego odżywiania, przygotowywanie prostych posiłków, nauka obsługi sprzętu gospodarstwa domowego i dbałości o porządek);
- trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów (nauka współpracy w grupie, reagowania na krytykę, wyrażania próśb, odmawiania, opierania się presji grupy, kontroli emocji, poznawanie sposobów radzenia sobie ze stresem);
- trening umiejętności komunikacyjnych (nauka porozumiewania, utrzymywania odpowiedniej odległości od rozmówcy, nauka podtrzymywania kontaktu wzrokowego, prowadzenie swobodnej rozmowy na dany temat oraz w miejscach użyteczności publicznej);
- trening gospodarowania środkami finansowymi (rozdzielanie nominałów pieniądza, wspieranie umiejętności gospodarowania środkami finansowymi, planowanie zakupów, poznawanie cen towarów);
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego (kąciek muzyczny, nauka obsługi komputera, kino filmów terapeutycznych, spacer, turystyka, biblioterapia, gry i zabawy);
- zajęcia logopedyczne (indywidualne ćwiczenia aparatu strun głosowych, ćwiczenia poprawnej wymowy);
- terapię ruchową, relaksację, ćwiczenia oddechowe;
- trening muzyczny (taniec, poznawanie instrumentów, rytmika);
- zajęcia techniczne i plastyczne (malowanie, rysowanie, lepienie z gliny, haftowanie, udział w konkursach i wystawach plastycznych).

Uczestnicy ŚDS korzystali z poradnictwa psychologicznego. Zapewniono im również pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych i pomoc w załatwianiu spraw urzędowych.

W ramach terapii zajęciowej angażowano podopiecznych do różnych form aktywności psychoruchowych. Kierownik ŚDS wyjaśniła: *Zajęcia mają wspomóc nie tylko sprawność manualną podczas zajęć z arteterapii, ale mają za zadanie wpłynąć na jego rozwój intelektualny, ukierunkować podopiecznego, jakie zajęcia plastyczne lubi wykonywać najbardziej. Najczęściej podopieczni wykonują wybrane, ulubione prace plastyczne, które sprawiają im dużo radości. Prace te są często na wystawach oraz kiermaszach. Zajęcia te to również integracja z otoczeniem. Formę dobieramy zgodnie z możliwościami i potrzebami danego beneficjenta.*

(dowód: akta kontroli str. 184-221)

W indywidualnych planach postępowania wspierająco-aktywizującego nie wskazywano liczby godzin do zrealizowania w ramach poszczególnych treningów i zajęć, co jest związane ze stosowaną w ŚDS metodą pracy z osobami z autyzmem TEACCH¹⁶. Jak wyjaśniła Kierownik ŚDS: *To jedna z najskuteczniejszych metod w pracy w komunikacji osób z autyzmem, której założeniem głównym jest*

¹⁶ Ang. *Treatment and education of autistic and related communication handicapped children* – kompleksowy program terapii i edukacji osób z autyzmem oraz osób z zaburzeniami w komunikacji.

strukturalizacja czasu, przestrzeni i czynności. Elementy te są bardzo istotne w terapii z osobami z autyzmem. Uczestnicy ŚDS posiadają własne tablice, na których znajdują się ich plany dnia. Plany zajęć układane są z góry do dołu, z lewej do prawej strony. Każda osoba, która pracuje na takim planie, w zależności od funkcjonowania, każdego dnia rano układa z góry do dołu piktogramami lub napisami plan zajęć na cały dzień uwzględniający rodzaj i ilość zajęć. Po każdych zakończonych zajęciach podopieczny podchodzi do planu i odkłada piktogram w wyznaczone miejsce, następnie wskazuje na kolejne zadanie.

(dowód: akta kontroli str. 222)

W Programie działalności ŚDS przyjęto, że zespół wspierająco-aktywizującego zostaje corocznie powoływany w drodze zarządzenia Kierownika ŚDS, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 16, 179)

Zebrania zespołu wspierająco-aktywizującego odbywały się, co do zasady, raz w tygodniu. Kierownik ŚDS wyjaśniła: W zebraniach uczestniczą wszyscy pracownicy zatrudnieni w ŚDS na umowę o pracę oraz zlecenie i omawiają sprawy bieżące oraz funkcjonowanie poszczególnych podopiecznych. Jest to podyktowane tym, że jeśli podczas zebrania ustalana jest procedura dla danego podopiecznego wszyscy muszą się z nią zapoznać bez względu na to, czy jest to terapeuta czy kierowca. W tym czasie rodzice/opiekunowie podopiecznych mogą po uprzedniej zapowiedzi przyjść i porozmawiać o funkcjonowaniu swojego dziecka, zobaczyć program, prace. Zebrania odbywają się w miarę możliwości systematycznie z pominięciem różnego rodzaju świąt, wyjść lub wyjazdów lub w sytuacji wynikających z podwyższonego pobudzenia podopiecznych.

(dowód: akta kontroli str. 180-183)

W ŚDS co pół roku zespół wspierająco-aktywizujący dokonywał w formie pisemnej oceny realizacji indywidualnych planów, w których wskazywano m.in. mocne i słabe strony podopiecznych, poczynione postępy, zalecenia do dalszej pracy.

(dowód: akta kontroli str. 117-178)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego, obliczany jako stosunek liczby uczestników do liczby etatów, na dzień 31 grudnia 2016 r., 2017 r. i 2018 r. wynosił odpowiednio 3,25, 3,5, 4,175 etatu, zaś na 31 marca 2019 r. – 3,05 etatu. Zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, wskaźnik ten powinien wynosić nie mniej niż jeden etat na pięciu uczestników domu typu C. W przypadku kontrolowanego podmiotu, wskaźnik ten powinien osiągnąć poziom 3,8 etatu na dzień 31 grudnia 2016 i 2017 r. oraz 4,2 etatu na dzień 31 grudnia 2018 r. i 31 marca 2019 r.

(dowód: akta kontroli str. 94-96)

Kierownik ŚDS, Paulina Papka wyjaśniła: *Wskaźnik zatrudnienia obliczany jest na podstawie czasu pracy osób zatrudnianych na podstawie umowy o pracę, nie bierze się osób, które zatrudnione są na umowy zlecenia. Jest to duży problem, ponieważ nie każdy specjalista chce podjąć zatrudnienie na podstawie umowy o pracę, co wiąże się ze sztywnym czasem pracy oraz odprowadzaniem wyższych składek (w przypadku zatrudnienia w innym zakładzie lub z innych osobistych powodów). Z podsumowania wszystkich specjalistów zatrudnionych zarówno na podstawie stosunku pracy, jak i umów cywilnoprawnych wynika, że wskaźnik został w pełni osiągnięty, zaś osoby zatrudnione faktycznie realizowały świadczenia wynikające*

z zakresu obowiązków, czy z zawartej umowy. Niskie wynagrodzenia i wyczerpująca, trudna praca, powodują częste rotacje kadry. Osoby przychodzą na krótko, zdobywają doświadczenie i odchodzą. Borykamy się wówczas z trudnościami w znalezieniu specjalistów, którzy natychmiast podejmą zatrudnienie (bez względu na rodzaj umowy) i wypełnią braki kadrowe. Nie jest to jednak takie łatwe i szybkie jak byśmy chcieli (...). Stan na marzec 2019 r. nie odzwierciedla tego, jak wyglądała do tego czasu sytuacja zatrudnienia kadry, ponieważ w lutym pod koniec miesiąca odeszło od nas kilka osób, a nowo zatrudnione rozpoczęły pracę w kwietniu.

(dowód: akta kontroli str. 97)

NIK zauważa, że w § 12 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy jednoznacznie mowa jest o zatrudnieniu pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego, zaś zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy¹⁷, pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę. Należy też zwrócić uwagę, że z § 12 ust. 1a rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy (obowiązującego od 11 stycznia 2019 r.) wynika, że w przypadku uczestników z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spektrum autyzmu, wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego wynosi nie mniej niż jeden etat na trzech uczestników.

2. Terapeuta zajęciowy zatrudniony w ŚDS od 1 listopada 2017 r., nie posiadał doświadczenia zawodowego w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Zgodnie z § 11 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, pracownik ten powinien posiadać co najmniej trzymiesięczne¹⁸ doświadczenie zawodowe w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi.

(dowód: akta kontroli str. 98-103)

Kierownik ŚDS, Paulina Papka wyjaśniła: *Zatrudniona osoba została na umowę o pracę na stanowisko terapeuty zajęciowego. Nie miała ona wcześniej doświadczenia w pracy z osobami z zaburzeniami. Była to sytuacja, w której musieliśmy w bardzo krótkim czasie zatrudnić terapeutę zajęciowego po kursie. Terapeuta zajęciowy pracujący w tamtym czasie zredukował sobie wymiar czasu pracy z perspektywą całkowitej rezygnacji. Pomimo licznych ogłoszeń nie było w Kielcach osoby z takimi kwalifikacjami, która podjęłaby w naszym ŚDS pracę. Pani, która została zatrudniona na stanowisku terapeuty zajęciowego, pracowała przez kilka miesięcy pod okiem doświadczonych terapeutów, została w tym czasie przeszkolona i dopiero podjęła samodzielną pracę z uczestnikami.*

(dowód: akta kontroli str. 104)

3. Kierownik ŚDS nie wydawała zarządzeń powołujących członków zespołu wspierająco-aktywizującego. Zgodnie z pkt 4. Programu działalności ŚDS, *każdego roku zarządzeniem kierownika ŚDS zostaje powołany i określony skład zespołu wspierająco-aktywizującego.*

(dowód: akta kontroli str. 16)

Kierownik ŚDS, Paulina Papka wyjaśniła: *Nie posiadamy zarządzeń corocznych powołujących zespół aktywizująco-wspierający, zapis w Programie działalności jest zapisem nieaktualnym i powinien zostać usunięty, z przeoczenia jednak nadal*

¹⁷ Dz. U. z 2019 r. poz 1040.

¹⁸ Przepis ten, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2015 r. do 10 stycznia 2019 r., wymagał, aby wskazani w nim pracownicy posiadali co najmniej półroczne doświadczenie zawodowe polegające na realizacji usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

widnieje. Powyższe zostanie jak najszybciej skorygowane. Powołanie zespołu aktywizująco-wspierającego odbywa się automatycznie, tzn. każdy z pracowników merytorycznych, specjalistów oraz kierownik wchodzi w skład zespołu aktywizująco-wspierającego. Taka forma powołania jest najskuteczniejsza, gdyż w ciągu roku często odbywają się zmiany kadrowe i zarządzenie byłoby nieaktualne.

(dowód: akta kontroli str. 179)

OCENA CZĄSTKOWA

ŚDS zapewniał prawidłowe przyjęcie uczestników do Domu. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki odmowy przyjęcia osoby z autyzmem. Stworzono prawidłowe warunki lokalowe i techniczne do opieki i rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. Dla uczestników z autyzmem prawidłowo opracowano indywidualne plany postępowania wspierająco-aktywizującego i co sześć miesięcy dokonywano oceny efektów terapii ze wskazaniem dalszych działań. Nie osiągnięto jednak wymaganego poziomu wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego, a jeden z terapeutów, w dacie zatrudnienia, nie posiadał żadnego doświadczenia w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Kierownik ŚDS nie wydawała zarządzeń powołujących członków zespołu wspierająco-aktywizującego, pomimo że taki wymóg przewidziany był w Programie działalności ŚDS.

OBSZAR

2. Zapobieganie wykluczeniu osób z autyzmem i zespołem Aspergera

Opis stanu faktycznego

Podopieczni ŚDS korzystali z zajęć mających na celu ich rehabilitację społeczną m.in.: treningu podstawowych umiejętności prowadzenia rozmowy, treningu zachowania w grupie, rozwiązywania problemów w sytuacjach trudnych, treningu zachowania się w miejscach użyteczności publicznej, treningu zaradności życiowej, który przykładowo obejmował: naukę poruszania się po okolicy, naukę korzystania z komunikacji publicznej, robienie zakupów, naukę korzystania z telefonu komórkowego, wykonywania telefonów alarmowych i przekazywania informacji o zagrożeniu, wypełnianie prostych druków urzędowych.

(dowód: akta kontroli str. 184-221)

W stosunku do czworga podopiecznych, których dokumentacja została objęta szczegółowym badaniem, osiągnięto rezultaty terapii polegające m.in. na: zmniejszeniu ilości zachowań agresywnych i autoagresywnych, zmniejszeniu ilości natręctw i schematów, redukcji uzależnienia od gier komputerowych, wyeliminowaniu używania wulgaryzmów w miejscach publicznych, nabyciu umiejętności nawiązania kontaktu z obcymi ludźmi, nabyciu umiejętności czytania ze zrozumieniem prostych tekstów, poprawie stanu higieny osobistej, samodzielnym przygotowaniu prostego posiłku, samodzielnym zrobieniu zakupów.

(akta kontroli str. 184-221, 223)

Zdecydowana większość uczestników przebywała w ŚDS powyżej pięciu lat (wg stanu na koniec 2016 r. -12 osób, na koniec 2017 i 2018 r. oraz na 31 marca 2019 r. – 13 osób).

(dowód: akta kontroli str. 225)

Odnośnie powodów pozostawiania uczestników w ŚDS powyżej pięciu lat, Kierownik wyjaśniła: *Specyfika funkcjonowania osoby z całościowymi zaburzeniami rozwoju, uzależnienie w dużej mierze od pomocy innych osób, nie radzenie sobie samodzielnie z kompetencjami społecznymi, bariera komunikacyjna, to tylko część problemów, z którymi na co dzień mierzą się podopieczni Domu. Istnieje zbyt wiele zaburzeń współwystępujących, które wymagają stałej pracy przez całe życie osoby*

z autyzmem, aby nie dopuścić do jej regresu. Każdego dnia ćwiczymy często te same czynności, bardzo długo oczekujemy na niewielki efekt ciężkiej pracy (...). Pięć lat to bardzo krótki okres dla dorosłej osoby z autyzmem mocno zaburzonej, z którą wcześniej nie było intensywnej pracy terapeutycznej. Często pięć lat trwa proces adaptacji, otwartość na nowe otoczenie, przyzwyczajanie się do zasad panujących w domu. Mając na uwadze ich dorosły wiek i podeszły wiek rodziców zależy nam bardzo na tym, aby nie następował regres wynikający z jakiegokolwiek zmiany w otoczeniu. Zależy nam, aby podopieczni mieli szansę na korzystanie z usług specjalistów jak najdłużej, aby móc jak najwięcej z nimi wypracować oraz, aby mieli jak największą szansę na godne i w miarę możliwości samodzielne życie.

(dowód: akta kontroli str. 224)

Od 2016 r. dwie osoby opuściły ŚDS z powodu pogorszenia stanu zdrowia, jedna – z powodu opieki nad rodzicem, jedna podjęła naukę w szkole, zaś jeden z uczestników przeszedł do innego środowiskowego domu samopomocy.

(dowód: akta kontroli str. 226)

Zespół wspierająco-aktywizujący nie stwierdził wobec żadnego z uczestników zakończenia procesu rehabilitacji. Kierownik ŚDS wyjaśniła: Żaden z naszych beneficjentów nie ukończył procesu rehabilitacji, żaden z nich nie ma możliwości podjęcia pracy zawodowej w warunkach pracy chronionej z uwagi na współwystępujące zaburzenia, które nie pozwalają mu normalnie funkcjonować.

(dowód: akta kontroli str. 224)

Uczestnicy ŚDS nie realizowali typowych form rehabilitacji zawodowej. Z wyjaśnień Kierownik ŚDS wynika, że praca z podopiecznymi skupia się przede wszystkim na podjęciu przez nich kontaktu z drugą osobą. Kierownik wyjaśniła: *Mając na uwadze funkcjonowanie i możliwości każdego z podopiecznych nie jesteśmy w stanie zaplanować nabycia jakichkolwiek umiejętności zawodowych. W przypadku tak skomplikowanego zaburzenia ze spektrum autyzmu oraz z uwagi na wiek podopiecznych, priorytetowe jest, aby wszyscy osiągnęli pewien zaplanowany poziom samodzielności w sferach funkcjonowania codziennego. Niestety funkcjonowanie oraz specyfika zaburzenia nie pozwoli nam, aby podopieczni nabyli umiejętności zawodowe, ponieważ jedni utrwalają nabyte, podstawowe umiejętności z zakresu higieny, co sprawia, że nie dopuszczamy do regresu. Osoby wyżej funkcjonujące zdobywają coraz to nowsze umiejętności w zakresie komunikowania się, funkcjonowania w społeczeństwie i funkcjonowania w życiu codziennym. Ich samodzielność jest dla nas najważniejszym punktem każdego programu terapeutycznego, ponieważ jako dzieci nie miały szansy na intensywne treningi samodzielności.(...) Naszym zadaniem jest, aby te osoby były jak najmniej zależne od pomocy innych, aby potrafiły komunikować swe potrzeby i aby były częścią społeczeństwa. Czynności zawodowe nie są w stanie zostać wypracowane z uwagi na liczne zaburzenia w zakresie każdej sfery rozwoju. Cel naszego Domu to usamodzielnianie zgodne z indywidualnymi możliwościami psychofizycznymi – jest to odpowiedź na problemy osób z autyzmem i ich rodzin i jest to dla nas najistotniejsze.*

(dowód: akta kontroli str. 227-229)

W związku z powyższym, ŚDS nie prowadził współpracy z potencjalnymi pracodawcami, zakładami aktywności zawodowej z najbliższej okolicy, ośrodkami szkolenia zawodowego oraz z miejskim i powiatowym urzędem pracy.

(dowód: akta kontroli str. 227-229)

Z informacji przekazanej przez Dyrektora Miejskiego Urzędu Pracy w Kielcach wynika, że w latach 2016-2019 w rejestrze osób bezrobotnych zaewidencjonowano

dwie osoby z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności z kodem C, tj. całościowe zaburzenie rozwojowe, w tym autyzm. Obie te osoby zostały wyrejestrowane: jedna w 2018 r. w związku z podjęciem zatrudnienia, druga – w 2019 r. w związku z brakiem zgłoszenia się w terminie określonym przez doradcę klienta.

(dowód: akta kontroli str. 230)

Natomiast Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Kielcach poinformowała, że w latach 2016-2019 w rejestrze osób bezrobotnych zaewidencjonowano jedną osobę z kodem C. Osoba ta w 2016 r. korzystała z usług pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego w ramach indywidualnej porady zawodowej, jak również odbyła sześciomiesięczny staż zawodowy. W 2016 r. została wyrejestrowana w związku z podjęciem pracy. Ponadto Dyrektor poinformowała: *Biorąc pod uwagę fakt, że w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy na przestrzeni wielu lat nie figurowały i do dnia dzisiejszego nie figurują osoby z takim kodem niepełnosprawności (oprócz ww.), Powiatowy Urząd Pracy w Kielcach nie nawiązuje specjalnej współpracy z pracodawcami gotowymi do zatrudnienia osoby niepełnosprawnej z zaburzeniami ze spektrum autyzmu lub zespołem Aspergera.*

(dowód: akta kontroli str. 232)

W latach 2016-2019 w ŚDS prowadzono działania mające na celu integrację społeczną uczestników zajęć oraz kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami z autyzmem.

Podopiecznym ŚDS zapewniono szereg zajęć związanych z rozwijaniem umiejętności komunikacji, rozwiązywania problemów, zaradności życiowej, zachowywania się w miejscach publicznych. Kierownik ŚDS wyjaśniła: *Zajęcia te są nie tylko treningami teoretycznymi. Wiążą się one z wszelkimi wyjściami np. do miejsc użyteczności publicznej, do kina, teatru, restauracji, filharmonii, kawiarni, muzeum. Podopieczni samodzielnie wypożyczają książki z biblioteki, przy wsparciu kadry terapeutycznej kupują bilety, robią zakupy, wychodzą na spacer po okolicy, do centrum miasta, na lody. Ponadto organizujemy im wycieczki, podczas których mają oni możliwość poznania nowych miejsc, ludzi, zwyczajów. Kładziemy duży nacisk na to, aby zawsze uświadamiać osoby, z którymi mają kontakt jak wygląda specyfika funkcjonowania osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju. Każdego roku organizujemy Europejski Tydzień Autyzmu, podczas którego organizujemy szkolenia dla osób zainteresowanych tematyką autyzmu, prowadzimy bezpłatne dyżury terapeutyczne, aby dotrzeć do jak największej liczby osób. Uczestniczymy aktywnie w przeglądach artystycznych osób niepełnosprawnych, w kiermaszach. Organizujemy konferencje naukowe na temat autyzmu. Na konferencję zorganizowaną w 2017 r. zgłosiło się ok. 700 nauczycieli różnych placówek na 300 możliwych miejsc. Dwa razy do roku prowadzimy audycje radiowe z konsultacjami telefonicznymi. Nasi podopieczni minimum raz w tygodniu korzystają z wyjść do miejsc użyteczności publicznej.*

(dowód: akta kontroli str. 192-221, 228)

Dziesięciu podopiecznych ŚDS bierze udział w projekcie Szansa na samodzielność 3¹⁹. Jak wyjaśniła Kierownik ŚDS, *w ramach projektu beneficjenci uczestniczą w różnego rodzaju intensywnych treningach, m.in. trening poznawczy, trening pracy z emocjami, trening umiejętności społecznych. Podopieczni mają też możliwość nabywania umiejętności posługiwania się komputerem, korzystania z Internetu.*

(dowód: akta kontroli str. 234)

¹⁹ Projekt dotyczący zadania pn. *Prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek w konkursie Szansa-Rozwój-Niezależność* organizowanym przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Ponadto, czworo podopiecznych ŚDS korzysta z projektu *Asystent Osoby Niepełnosprawnej*. Kierownik ŚDS wyjaśniła: *Podczas spotkań poza ośrodkiem, w warunkach domowych przeprowadzana jest terapia indywidualna, która ma na celu usamodzielnienie na gruncie domowym.(...) Przenoszona zostaje teoria i praktyka wypracowana w ŚDS poza ośrodek, co zwiększa szanse podopiecznych na osiągnięcie jak najlepszych rezultatów rehabilitacyjnych pod każdym względem.*

(dowód: akta kontroli str. 234)

Odnosząc się do efektywności działań w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z autyzmem, Kierownik ŚDS oraz specjaliści zatrudnieni w ŚDS²⁰, wskazali, że działalność Domu skupia się przede wszystkim na podtrzymywaniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania. Jeden z pedagogów podał: *Działania ŚDS dla osób z autyzmem pozwalają na pełnoprawne uczestnictwo w lokalnej społeczności, przeciwdziałają społecznej izolacji tych osób aktywizują zarówno społecznie jak i fizycznie. Umiejętności, które nabywają podczas praktycznych zajęć mają na celu nie tylko usamodzielnienie, ale również wyposażenie ich w doświadczenia, które pozwolą im rozwinąć swoje umiejętności społeczne.*

W opinii Kierownik ŚDS oraz specjalistów udzielających wyjaśnień, trudności występujące podczas tworzenia i realizacji indywidualnych planów postępowania wspierająco-aktywizującego wynikają ze specyfiki zaburzenia jakim jest autyzm, które wymaga zindywidualizowanego programu i podejścia. Zdaniem udzielających wyjaśnień, ogromną trudność w realizacji planów stanowią zachowania agresywne i autoagresywne podopiecznych.

Według specjalistów zatrudnionych w ŚDS, głównym problemem w pracy z osobami z autyzmem jest niewystarczająca liczba kadry. Ponadto specjaliści wskazywali na niewystarczające środki finansowe na pomoce terapeutyczne i materiały do prowadzenia terapii zajęciowej, brak przestrzeni do prowadzenia zajęć indywidualnych.

Zdaniem udzielających wyjaśnień, istnieje potrzeba zapewnienia możliwości konsultacji lub superwizji prowadzonych terapii. Terapeuta zajęciowy wyjaśnił: *Zarówno konsultacje, jak i superwizje są niezwykle ważnym elementem w pracy terapeutycznej. Dzięki możliwości dzielenia się swoimi doświadczeniami, trudnościami w pracy z osobami ze spektrum autyzmu można spojrzeć na swoją pracę z innej perspektywy, doskonalić się i podnosić jakość wykonywanych usług. Uważam, iż możliwość konsultowania pozytywnie może wpływać na efektywność procesu terapeutycznego, pozwala w sposób bardziej holistyczny spojrzeć na podopiecznych oraz ich aktualne potrzeby. Ponadto wiedza oraz sposoby pracy z osobami ze spektrum autyzmu stale się rozwijają i doskonalą, dlatego istotne jest to, abyśmy jako kadra pedagogiczno-terapeutyczna również podnosili swoje kwalifikacje, co jest możliwe podczas superwizji i konsultacji.*

Udzielający wyjaśnień zwrócili uwagę na konieczność przeciwdziałania tzw. wypaleniu zawodowemu osób pracujących z podopiecznymi z autyzmem. Pedagog specjalny wyjaśniła: *Praca z osobami ze spektrum autyzmu jest wymagająca i trudna. Efekty naszej pracy często są prawie niezauważalne, a postępy czynione są bardzo wolno, co może wpływać na obniżenie naszej samooceny, naszej wartości. Na co dzień spotykamy się z zachowaniami agresywnymi, co powoduje poczucie niekompetencji, czy może wzmocnić krytyczne ocenianie własnych działań. Wówczas nasza praca może być pozbawiona satysfakcji, kreatywności i chęci.*

²⁰ Wyjaśnień udzielało czworo specjalistów (dwoje pedagogów, pedagog specjalny, terapeuta zajęciowy), którzy w okresie objętym kontrolą prowadzili najwięcej zajęć z uczestnikami z autyzmem.

W opinii kadry ŚDS, funkcjonujące rozwiązania prawne nie są adekwatne do potrzeb osób z autyzmem. Kierownik ŚDS wskazała, że sytuację osób z autyzmem mogłyby poprawić następujące rozwiązania: *wieloletnie projekty bez wkładu własnego Domu, projekty lub dodatkowe środki przeznaczone na superwizję i szkolenia dla pracowników, środki inwestycyjne na wybudowanie centrum dla osób z autyzmem, rozpowszechnienie karty praw osób z autyzmem, uświadomienie społeczeństwa jak dużym i częstym zaburzeniem jest autyzm, tworzenie miejsc w mieszkaniach chronionych czy treningowych dla osób z autyzmem. Jako organizacja pozarządowa mamy możliwość utworzyć trzy mieszkania treningowe lub chronione, brak jest jednak środków na realizację tego celu, gdyż wiąże się on z budową specjalistycznego ośrodka.*

(dowód: akta kontroli str. 235-249)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Podopiecznym ŚDS zapewniono zajęcia mające na celu ich rehabilitację społeczną i uzyskiwano poprawę w zakresie umiejętności społecznych, w tym zaradności osobistej oraz komunikowania się. Zespół wspierająco-aktywizujący nie stwierdził wobec żadnego z uczestników zakończenia procesu rehabilitacji. Ze względu na współwystępujące zaburzenia uczestnicy ŚDS nie realizowali typowych form rehabilitacji zawodowej. W związku z tym Dom nie podejmował współpracy z potencjalnymi pracodawcami, zakładami aktywności zawodowej z najbliższej okolicy, ośrodkami szkolenia zawodowego oraz z miejskim i powiatowym urzędem pracy. ŚDS prowadził wiele działań mających na celu integrację społeczną uczestników zajęć oraz kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami z autyzmem.

IV. Uwagi i wnioski

Wniosek

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia wniosek o podjęcie działań mających na celu osiągnięcie wymaganego przepisami prawa wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego, przy uwzględnieniu, aby zatrudniani pracownicy posiadali odpowiednie doświadczenie zawodowe w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, lipca 2019 r.

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Kielcach

Dyrektor

Grzegorz Walendzik

Kontroler:

Kinga Komenda

starszy inspektor kp.

.....
podpis

.....
podpis